

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-156613-2/ODK-2019

Praha 15. listopadu 2019

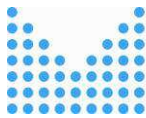
Nárok člena zastupitelstva obce na poskytnutí pracovního volna k výkonu funkce - vyjádření k žádosti o informace

Dne 11. listopadu 2019 obdrželo Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, Vaši žádost o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), *ohledně výkladu části zákona o zastupitelstvu obce*. Konkrétně Vás zajímá 1) *výklad, resp. mé právo, vyplývající ze ZP č. 262/2006 Sb. § 200 a § 201*; 2) *zda má Váš zaměstnavatel právo místo povinnosti poskytnout Vám pracovní volno nařídit změnu směny?* K tomu Vám sdělujeme následující nezávazný právní názor.

Úvodem je třeba říci, že v tomto konkrétním případě jste se na nás obrátil se žádostí o informace dle informačního zákona, avšak fakticky se z Vaší strany jedná o **žádost o výklad konkrétních ustanovení právních předpisů**. Jak přitom vyplývá z § 2 odst. 4 informačního zákona, „*Povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.*“ Pod pojem „dotazy na názory“ přitom lze nepochybně podřadit i žádosti o poskytnutí právních výkladů a stanovisek. Nicméně i přesto se náš odbor ke shora uvedeným dotazům vyjádří, byť přiměřeně dané působnosti Ministerstva vnitra.

Předně považujeme za nutné informovat Vás, že věcně příslušným gestorem k právní úpravě v zákoníku práce¹ není Ministerstvo vnitra, nýbrž **Ministerstvo práce a sociálních věcí**. Do působnosti Ministerstva vnitra uvedený dotaz přesahuje jen z části – v rozsahu speciální právní úpravy pro členy zastupitelstev obcí v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), pokud jde o jejich nároky na poskytování pracovního volna k výkonu funkce člena zastupitelstva obce, a to ve srovnání s obecnou právní úpravou.

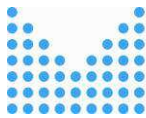
¹ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

K Vašemu prvnímu dotazu na Vaše právo vyplývající ze ZP č. 262/2006 Sb. na základě § 200 a § 201 uvádíme následující:

- 1) Podle ustanovení **§ 200 zákoníku práce** „Zaměstnanci od zaměstnavatele přísluší **pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu** k výkonu veřejných funkcí ..., **pokud tuto činnost nelze provést mimo pracovní dobu**. Náhrada mzdy nebo platu od zaměstnavatele v těchto případech nepřisluší, není-li dále v tomto zákoně stanoveno jinak, nebo není-li dohodnuto nebo vnitřním předpisem stanoveno jinak. Zvláštní právní předpisy upravující překážky v práci z důvodu obecného zájmu tím nejsou dotčeny.
- 2) Ustanovení **§ 201 odst. 1 a 2 zákoníku práce** pak vymezuje, co se pro účely tohoto zákona rozumí „výkonem veřejné funkce“, a příkladmo upřesňuje, že taktéž výkon funkce člena zastupitelstva územního samosprávného celku je výkonem veřejné funkce. Dále pak v odstavci 3 omezuje v obecné poloze možný rozsah poskytnutého pracovního volna k výkonu takovýchto funkcí [rozsahem nejvýše 20 pracovních dnů (směn) v kalendářním roce, nestanoví-li jiný právní předpis jiný rozsah uvolnění].
- 3) **Zákon o obcích** je ve vztahu k obecné právní úpravě v zákoníku práce v postavení „zvláštního právního předpisu“, a tedy speciální úprava pro členy zastupitelstev obcí v něm obsažená má přednost před shora citovanou obecnou právní úpravou v zákoníku práce – a tak **na základě speciální právní úpravy v § 71 odst. 2 zákona o obcích pro členy zastupitelstva obce**, pokud jde o dotazovanou problematiku, **speciálně platí** (jen) to, že
 - neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytne zaměstnavatel pro výkon funkce **pracovní volno s náhradou mzdy** nebo platu (nikoliv tedy volno neplacené, jak podle § 200 zákoníku práce přichází v úvahu);
 - **rozsah** doby nezbytně nutný k výkonu funkce **určí obec** (a tak pro ně neplatí omezení rozsahem nejvýše 20 dnů/směn v kalendářním roce);
 - náhradu mzdy nebo platu, včetně odpovídající částky pojistného ..., uhradí obec zaměstnavateli.

Pokud jde o Váš **druhý dotaz**, zda má zaměstnavatel právo (jak uvádíte, *místo povinnosti poskytnout Vám pracovní volno*) nařídít Vám změnu směny, resp. přeřadit Vás z denní směny na noční, nejprve odkazujeme na už shora citované ustanovení § 200 věty první zákoníku práce, které platí i pro zaměstnance uvolňující se k výkonu funkce člena zastupitelstva – že mu *přísluší pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu, pokud tuto činnost nelze provést mimo pracovní dobu*. V tomto směru ze zákona o obcích žádná speciální právní úprava nevyplývá. Stejně tak **pro člena zastupitelstva obce** (v postavení zaměstnance konkrétního zaměstnavatele) **nevyplývá ze speciální právní úpravy v zákoně o obcích jiný režim** (resp. omezení pro zaměstnavatele) ve srovnání s ostatními zaměstnanci, pokud jde o kompetence zaměstnavatele v mezích zákona rozvrhovat zaměstnancům pracovní

dobu, stanovovat rozvrh směn apod. Zde můžeme v podrobnostech jen odkázat na obecnou právní úpravu v zákoníku práce (viz část čtvrtá zákoníku práce, zjm. § 81 a násl.).

Jak už bylo shora uvedeno, podávat výklad právní úpravy zákoníku práce Ministerstvu vnitra nepřísluší. Gestorem této právní úpravy je **Ministerstvo práce a sociálních věcí** s tím, že podle zákona č. 251/2001 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, **orgány inspekce práce** (tj. Státní úřad inspekce práce a místně příslušné oblastní inspektoráty) **kontrolují u zaměstnavatelů dodržování povinností vyplývajících z**

- *právních předpisů, z nichž vznikají zaměstnancům ... práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích včetně právních předpisů o odměňování zaměstnanců, náhradě mzdy nebo platu a náhradě výdajů zaměstnancům,*
- *právních předpisů stanovících pracovní dobu a dobu odpočinku, aj.*

K povinnostem místně příslušných oblastních inspektorátů pak také mj. patří, že

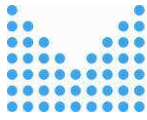
- **poskytují zaměstnavatelům a zaměstnancům bezúplatně základní informace a poradenství týkající se ochrany pracovních vztahů a pracovních podmínek.**

Dále také s ohledem na to, že nedisponujeme žádnými informacemi o tom, co je obsahem Vaší pracovní smlouvy s nynějším zaměstnavatelem, o jaký druh sjednané práce jde, za jakých sjednaných pracovních podmínek, jaký je Váš zdravotní stav aj., Vám doporučujeme obrátit se v této dotazované záležitosti (event. s podnětem ke kontrole postupu Vašeho zaměstnavatele) na místně příslušný oblastní inspektorát práce, tj. **Oblastní inspektorát práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem**, který vykonává působnost v Ústeckém kraji a v Libereckém kraji.

Závěrem poznamenáváme, že se jedná o právně nezávazné stanovisko, neboť podávat závazný výklad zákona přísluší v jednotlivých případech toliko soudu.

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru

v z. JUDr. Adam Furek
zástupce ředitelky odboru

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Vyřizuje: Ing. Jana Krumlová
tel. č.: 974 816 646
e-mail: odbordk@mvcz.cz